

Kontinuerligt Skogsbruk

- *Optimala lösningar och jämförelser
med slutavverkningskogsbruk*

Peter Lohmander

Professor i skoglig företagsekonomi med
inriktning mot ekonomisk optimering
SLU, Fakulteten för Skogsvetenskap,
901 83 Umeå
<http://www.Lohmander.com>
Peter@Lohmander.com

Fastighetsvärdering - Skog

Temadag, Lantmäteriet,
Quality Airport Hotel Arlandastad, Stockholm,
Sweden
10 Maj 2012, 13.30-14.00

Kontinuerligt skogsbruk i Neuchâtel, Schweiz.

Kontinuerligt skogsbruk i Schweiz samt Professor J.P. Shütz, ETH.

Slutavverkningskogsbruk i Sverige (10 km S Umeå).

Optimalt kontinuerligt skogsbruk:

Det kan ofta vara mer lönsamt, även ur ett rent skogsproduktionsperspektiv, att använda kontinuerligt skogsbruk än kalhyggeskogsbruk.

Dessutom finns det andra positiva "miljöeffekter" av kontinuerligt skogsbruk.

Det finns en hel del forskningsresultat inom detta område som har publicerats utomlands.

5

Begriplighet eller Detaljer

- Man kan analysera dessa problem med mycket komplicerade och detaljerade modeller, som därför inte kan presenteras och diskuteras i alla detaljer. (Black box)
- Man kan också, vilket är ambitionen i denna presentation, göra en total analys av problemet med förhållandevis enkla modeller, som kan förklaras och diskuteras fullständigt.

6

Det visar sig oftast att de detaljerade modellerna ger praktiskt taget samma resultat som de enkla modellerna.

7

Uppmuntran:

- Var och en uppmuntras att vid tid och tillfälle studera aktuella vetenskapliga artiklar med mängder av detaljer samt att själv fundera över alternativa modeller med hänsyn till aktuella förutsättningar i det egna området.

8

Exempel på grundförutsättningar i en enkel modell:

- Utgångsläge: 130 m³sk/ha, skiktad skog
- Flyttkostnader för maskiner med mera vid varje avverkningstillfälle: 500 SEK per ha
- Virkespris – drivningskostnader förutom flyttkostnader: 200 SEK/m³
- Årlig tillväxt: 3 m³sk/ha
- Föryngringskostnader efter slutavverkning: 7000 SEK/ha
- Vid slutavverkningsskogsbruk användes inga gallringar.

9

Exempel på fältdata, Gran, Norrland.

Källa: Lundqvist L. 1989. Blädning i granskog - strukturförändringar, volymtillväxt, inväxning och föryngring på försöksytor skötta med stamvis blädning [Use of the selection system in Norway spruce forests - changes in stand structure, volume increment, ingrowth and regeneration on experimental plots managed with single-tree selection]. Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för skogsskötsel, Avhandling [Dissertation]

Plot	Virkesförråd		Tillväxt	
	V0	V2	AVI	V3
S1	86,4		2,78	
S2	124,9		4,37	
S3	185		6,19	
S4	170,5		5,92	
S5	107,9		3,68	
S6	173,3		7,59	
S7	235,7		5,75	
V1	121,2		4,4	
V2	92,1		4,23	
V3	145		3,52	
J	287,8		4,09	

Låt oss skapa en ny kolumn med kvadraterna av virkesförråden!

Plot	Virkesförråd		AVI	Tillväxt
	V0	V0 ²		
S1	86,4	7464,96	2,78	
S2	124,9	15600,01	4,37	
S3	185	34225	6,19	
S4	170,5	29070,25	5,92	
S5	107,9	11642,41	3,68	
S6	173,3	30032,89	7,59	
S7	235,7	55554,49	5,75	
V1	121,2	14689,44	4,4	
V2	92,1	8482,41	4,23	
V3	145	21025	3,52	
J	287,8	82828,84	4,09	

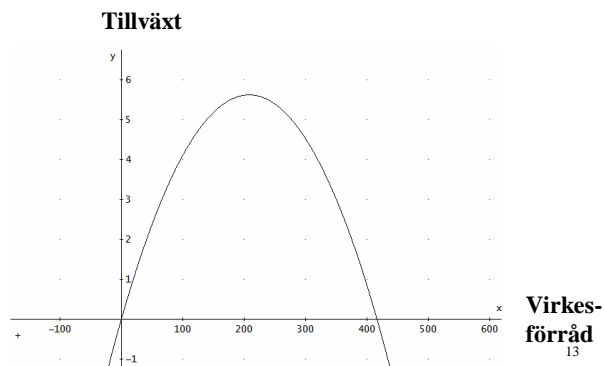
Exempel på estimering av enkel tillväxtmodell:

Regressionsstatistik						
Multipel-R	0,715035282					
R-kvadrat	0,511275454					
Justerad R-kvadrat	0,345981616					
Standardfel	1,042479942					
Observationer	11					
ANOVA						
	fg	KvS	Mkv	F	p-värde for F	
Regression	2	10,23219285	5,116096427	4,707640667	0,04452849	
Residual	9	9,780879873	1,08676443			
Totalt	11	20,01307273				
	Koefficienter	Standardfel	t-kvot	p-värde	Nedre 95%	Övre 95%
Konstant	0	#Saknas!	#Saknas!	#Saknas!	#Saknas!	#Saknas!
V0	0,054011123	0,00614836	8,784639128	1,04044E-05	0,040102556	0,06791969
V02	-0,000129731	2,89299E-05	-4,484328167	0,0015229	-0,000195175	-6,4287E-05

12

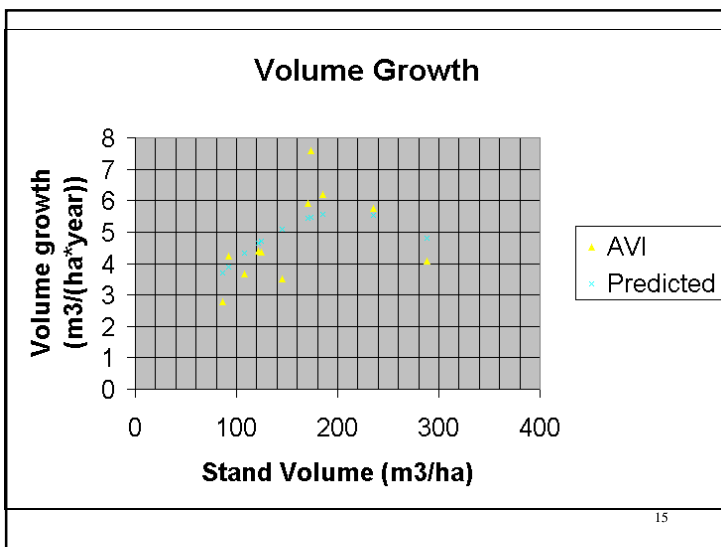
Estimerad tillväxtfunktion:

$$y = 0.054011123 \cdot x - 0.000129731 \cdot x \cdot x$$

Hur blir prediktionerna?

Plot	V0	V02	AVI	Predicted
S1	86,4	7464,96	2,78	3,698124301
S2	124,9	15600,01	4,37	4,722184365
S3	185	34225	6,19	5,55201428
S4	170,5	29070,25	5,92	5,437583869
S5	107,9	11642,41	3,68	4,31741868
S6	173,3	30032,89	7,59	5,463930763
S7	235,7	55554,49	5,75	5,523282149
V1	121,2	14689,44	4,4	4,640472367
V2	92,1	8482,41	4,23	3,873992897
V3	145	21025	3,52	5,10401856
J	287,8	82828,84	4,09	4,798932957

Kommentarer:

- Den estimerade tillväxtfunktionen stämmer inte exakt med fältdata, men den har rimliga egenskaper. (Inga estimerade funktioner brukar stämma exakt med fältdata.)
- Om vi skulle disponera mer fältdata och ha tid att estimerar mer fullständiga tillväxtfunktioner med fler förklarande variabler skulle vi förmodligen få lägre grad av oförklarad variation.
- Vi använder den estimerade funktionen för kommande överslagsberäkningar.

Bestämning av optimalt förråd efter första uttag

(Enkel analytisk metod)

17

Vi bör med inledande avverkning(ar), h , skapa virkesförrådet V_0-h .

Detta skapade virkesförråd kan vi också kalla V_1 .

$$V_1 = V_0 - h$$

18

Maximering av totalt nuvärde :

$$\max_h \Pi = p_0 h + \int_0^{\infty} p_1 G(V_0 - h) e^{-rt} dt$$

Utgångsläge: Virkesförråd = V_0
Netto per kubikmeter i inledande avverkning = p_0
Inledande avverkning = reduktion av virkesförrådet = h .
Netto per kubikmeter i framtida avverkningar = p_1
Virkesförråd i jämvikt, för all framtid: V_0-h
Uthållig tillväxt = uthållig avverkning = $G(V_0-h)$
Kalkylränta i kontinuerlig tid = r

19

$$\max_h \Pi = p_0 h + \int_0^{\infty} p_1 G(V_0 - h) e^{-rt} dt$$

$$\max_h \Pi = p_0 h + p_1 G(V_0 - h) \int_0^{\infty} e^{-rt} dt$$

$$\max_h \Pi = p_0 h + p_1 G(V_0 - h) \frac{1}{r}$$

20

Optimalt första uttag och senare virkesförråd för specifika förutsättningar via grafisk metod:

$$\max_h \Pi = p_0 h + p_1 G(V_0 - h) \frac{1}{r}$$

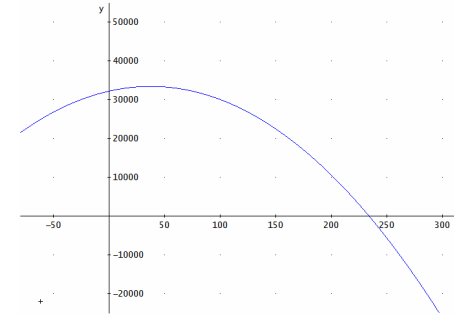
Estimerad tillväxtfunktion:

$$y = 0.054011123 \cdot x - 0.000129731 \cdot x \cdot x$$

$$200 \cdot h + \frac{1}{0.03} \cdot 200 \cdot (0.054011123 \cdot (130 - h) - 0.000129731 \cdot (130 - h) \cdot (130 - h))$$

21

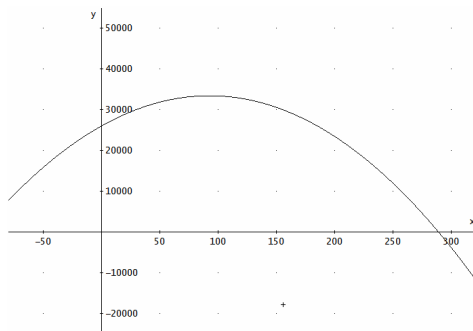
Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk som funktion av det första uttaget (h) (i figuren markeras h av x)

$$200 \cdot h + \frac{1}{0.03} \cdot 200 \cdot (0.054011123 \cdot (130 - h) - 0.000129731 \cdot (130 - h) \cdot (130 - h))$$

22

Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk som funktion av virkesförråd efter det första uttaget (x)

$$200 \cdot (130 - x) + \frac{1}{0.03} \cdot 200 \cdot (0.054011123 \cdot x - 0.000129731 \cdot x \cdot x)$$

24

Optimalt första uttag och senare virkesförråd via derivering:

$$\max_h \Pi = p_0 h + p_1 G(V_0 - h) \frac{1}{r}$$

Förstaordningsvillkor för optimum:

$$\frac{d\Pi}{dh} = p_0 - p_1 G'(V_0 - h) \frac{1}{r} = 0$$

Andraordningsvillkor för maximum:

$$\frac{d^2\Pi}{dh^2} = p_1 G''(V_0 - h) \frac{1}{r} < 0$$

25

$$\left(\frac{d\Pi}{dh} = 0 \right) \Rightarrow p_0 = p_1 G'(V_0 - h) \frac{1}{r}$$

$$G'(V_0 - h) = \frac{p_0}{p_1} r$$

26

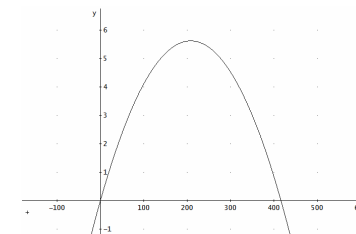
Vi kan därför överslagsmässigt bestämma det virkesförråd som optimerar nuvärdet av all verksamhet via denna formel:

$$G'(V_1) = \frac{p_0}{p_1} r$$

Denna formel gäller för olika räntor, priser och tillväxtfunktioner, G(.)

27

Nu kan vi använda vår estimerade tillväxtfunktion:

$$G(V) \approx 0.0540V - 0.000130V^2$$

28

Tillväxtfunktionens derivator:

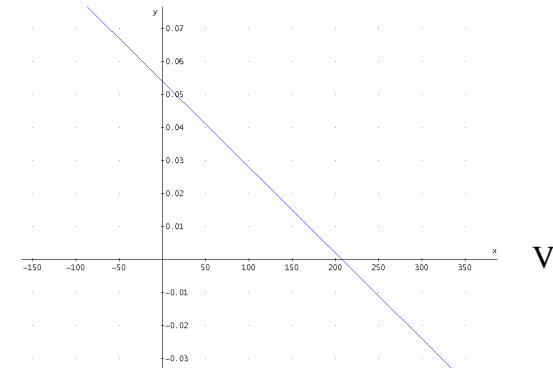
$$G(V) \approx 0.0540V - 0.000130V^2$$

$$G'(V) \approx 0.0540 - 0.000260V$$

$$G''(V) \approx -0.000260 < 0$$

29

$$G'(V) \approx 0.0540 - 0.000260V$$

30

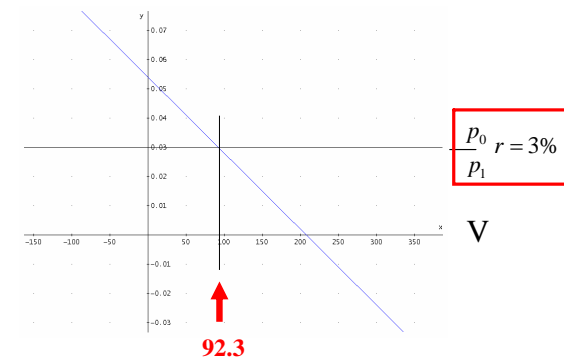
*Överslagsmässig grafisk
bestämning av det optimala
virkesförrådet:*

$$G'(V) = \frac{P_0}{P_1} r$$

$$0.0540 - 0.000260V = \frac{P_0}{P_1} r$$

31

$$G'(V) \approx 0.0540 - 0.000260V$$

32

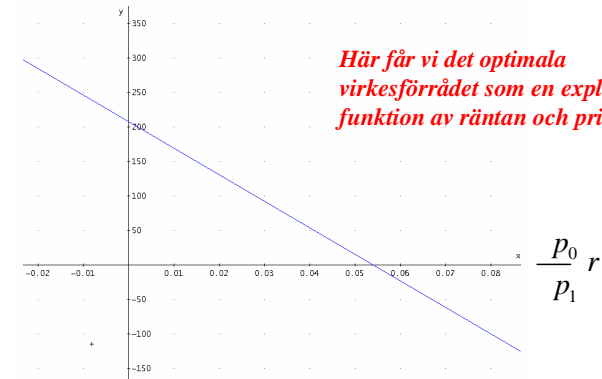
$$0.0540 - 0.000260V = \frac{p_0}{p_1} r$$

$$V = \frac{-0.0540 + \frac{p_0}{p_1} r}{-0.000260}$$

$$V \approx 207.7 - 3846 \frac{p_0}{p_1} r$$

33

$$V \approx 207.7 - 3846 \frac{p_0}{p_1} r$$

34

Kommentarer: $V \approx 207.7 - 3846 \frac{p_0}{p_1} r$

1. Det optimala virkesförrådet minskar om kalkylräntan ökar.

2. Det optimala virkesförrådet minskar om den inledande avverkningens netto per kubikmeter ökar i relation till netto per kubikmeter i framtida avverkningar.

3. Det optimala virkesförrådet ökar om den inledande avverkningens netto per kubikmeter minskar i relation till netto per kubikmeter i framtida avverkningar.

4. Endast om kalkylräntan är noll bör vi lägga oss på det virkesförråd som maximerar medeltillväxten.

35

Nuvärdet av kontinuerligt skogsbruk med fokus på gallringsintervall:

Kalkylränta = 3%

Tidsintervall mellan uttag = x.

Vi tar inledningsvis ner förrådet från 130 till 80 m³sk/ha.

P₁ = P₂ = 200 SEK/m³sk.

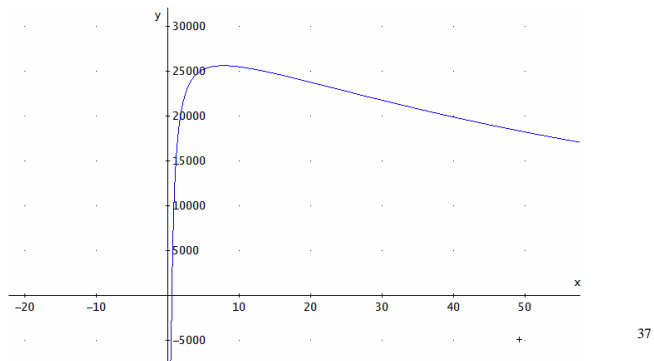
C = Flyttkostnad per ha och avverkningstillfälle = 500 SEK.

Tillväxt per år = 3 m³sk/ha.

$$200 \cdot 50 - 500 + \frac{200 \cdot 3 \cdot x - 500}{(1 + 0.03)^x - 1}$$

36

Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk
som funktion av tidsintervall (x).
Kalkylränta 3%.

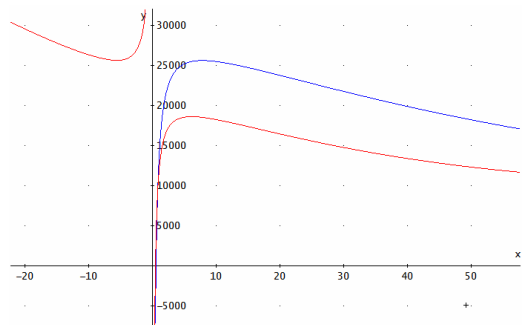
37

**Kontinuerligt skogsbruk:
5% kalkylränta.**
x = tidsintervall mellan uttag.

$$200 \cdot 50 - 500 + \frac{200 \cdot 3 \cdot x - 500}{(1 + 0.05)^x - 1}$$

38

Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk som
funktion av tidsintervall (x).
Kalkylränta: **Blå 3%**, **Röd 5%**.

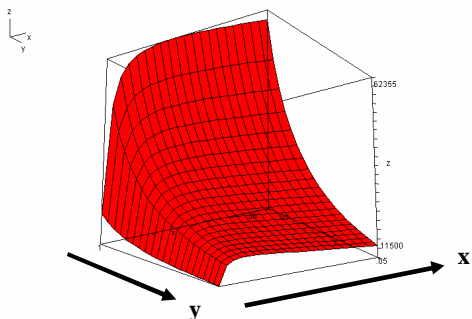
39

**Kontinuerligt skogsbruk:
Grundläggande nuvärdeformel**
x = tidsintervall mellan uttag.
y = kalkylränta.

$$200 \cdot 50 - 500 + \frac{200 \cdot 3 \cdot x - 500}{(1 + y)^x - 1}$$

40

Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk som funktion av tidsintervall (x) och kalkylränta (y).

41

Nuvärde av kontinuerligt skogsbruk vid kalkylränta 3% och optimalt valt tidsintervall (8 år) vid den räntan.

$$200 \cdot 50 - 500 + \frac{200 \cdot 3 \cdot 8 - 500}{(1 + 0.03)^8 - 1}$$

25 619 SEK/ha = 2.561874906 · 10⁴

42

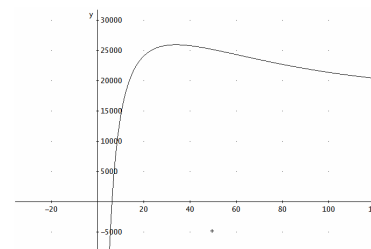
Slutavverknings-skogsbruk: Grundläggande nuvärdeformel med 3% kalkylränta och omloppstiden, x.

$$200 \cdot 130 - 500 + \frac{-7000 + \left(\frac{1}{1 + 0.03}\right)^x \cdot (200 \cdot 3 \cdot x - 500)}{1 - \left(\frac{1}{1 + 0.03}\right)^x}$$

Här antages att hela det ursprungliga virkesförrådet avverkas direkt. Observera att detta innebär att även mindre träd då avverkas, vilket vanligen medför lägre netto per m3sk. Vi skulle kunna ta hänsyn till detta genom att sänka P1 från 200 SEK.

43

Nuvärdet av slutavverknings-skogsbruk vid 3% kalkylränta som funktion av omloppstiden, x.

Obs! Figuren visar att den optimala omloppstiden är mycket låg i jämförelse med vanliga omloppstider idag i Sverige. Då kan emellertid förmodligen endast massaved och energisortiment tagas ut och den antagna nettoprisnivån 200 SEK kan (men måste inte) vara fel. Vi vet inte heller om vi kan få den antagna medeltillväxten under år 0 – 35. Nuvarande skogsvårdslag tillåter dock inte denna låga omloppstid. I Finland är dock sådana begränsningar på väg att försvinna.

44

**Slutavverknings-skogsbruk:
Grundläggande nuvärdeformel med 3%
kalkylränta och 80 års omloppstid.**

$$200 \cdot 130 - 500 + \frac{-7000 + \left(\frac{1}{1 + 0.03}\right)^{80} \cdot (200 \cdot 3 \cdot 80 - 500)}{1 - \left(\frac{1}{1 + 0.03}\right)^{80}}$$

22 701 SEK/ha =

$$2.270085673 \cdot 10^4$$

45

Viktigt!

Vid 3% kalkylränta är nuvärdet av optimalt kontinuerligt skogsbruk (25619) klart högre än nuvärdet av slutavverknings-skogsbruk med omloppstiden 80 år (22701).

46

**Nuvärdet av kontinuerligt
skogsbruk (med 8 års
tidsintervall) minus nuvärdet av
slutavverknings- skogsbruk med
80 års omloppstid.**

Kalkylränta = x.

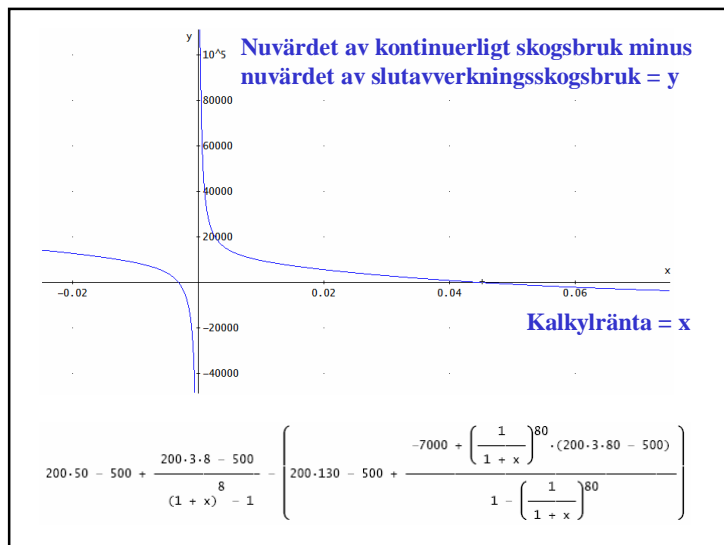
$$200 \cdot 50 - 500 + \frac{200 \cdot 3 \cdot 8 - 500}{(1 + x)^8 - 1} - \left[200 \cdot 130 - 500 + \frac{-7000 + \left(\frac{1}{1 + x}\right)^{80} \cdot (200 \cdot 3 \cdot 80 - 500)}{1 - \left(\frac{1}{1 + x}\right)^{80}} \right]$$

47

Kommentarer

- Man skulle i princip kunna anpassa tidsintervallet och omloppstiden optimalt till kalkylräntan.
- Emellertid är lägsta tillåtna slutavverknings-tidpunkt fixerad i nuvarande skogsvårdslagens föreskrifter.
- Vi skulle också i en fullständig analys kunna anpassa virkesförrådet efter uttag i kontinuerligt skogsbruk till räntan.

48

Obs:

- Nuvärdet av kontinuerligt skogsbruk (med 8 års tidsintervall och 80 kubikmeter per hektar efter uttag)

är högre än

- nuvärdet av slutavverknings- skogsbruk med 80 års omloppstid, om kalkylräntan är lägre än 4.45%.

• *Obs: Kalkylräntan avser här real kalkylränta. Det är idag i Sverige, i de flesta fall, inte lätt att motivera högre real kalkylränta än 4.45%.*

• *Obs: Om vi både anpassar virkesförrådet och tidsintervallen optimalt till räntan vid kontinuerligt skogsbruk så ökar givetvis lönsamheten av detta.*

50

Om vi samtidigt anpassar virkesförrådet och gallringsintervallen optimalt till räntan vid kontinuerligt skogsbruk så ökar givetvis lönsamheten av detta:

- Lohmander, P., Zazykina, L., *Dynamic economical optimization of sustainable forest harvesting in Russia with consideration of energy, other forest products and recreation*, SSAFR-2001, 14th Symposium for Systems Analysis in Forestry, Abstracts, Maitencillo, Chile, March 8-11, 2011, http://www.lohmander.com/Chile_2011/Chile_2011_Dynamic_Lohmander.ppt
- Lohmander, P., Zazykina, L., *Methodology for optimization of continuous cover forestry with consideration of recreation and the forest and energy industries*, Moscow State Forestry University Forest Bulletin, ISSN 1727-3749, No 84, Issue 1, 2012, <http://www.lohmander.com/PLRU201202.doc>, <http://www.Lohmander.com/PLRU2010.pdf>, http://www.lesaevrasii.ru/wp-content/uploads/ofcialnye-dokumenty/sbornik_le_2010.pdf

51

LEDARE

Håkan Ericsson (s)
politisk chefredaktör
Gotlands Folkblad
0498-20 24 15
epost

Eva Bofride (c)
politisk chefredaktör
Gotlänningen
0498-20 24 08
epost

Mats Linder (m)
politisk chefredaktör
Gotlands Allehanda
0498-20 25 53
epost

Som sagt

Av Gotlands Tidningar. Publicerad 2012-03-01

Kalhyggesbruk gynnar varken skogsägaren eller miljön.

Peter Lohmander, ekonomiprofessor vars kalkyler talar för en ny miljövänligare skötselmodell i skogsbruket.

Källa: Skogsland

52

Kortfattad text om ekonomiska effekter av kontinuerligt skogsbruk i jämförelse med slutavverkningsskogsbruk, avsedd för den svenska allmänheten:

Lohmander, P., Lönsammare skogsbruk utan slutavverkningar, Föredrag vid konferensen "Lönsammare och säkrare skogsbruk", Lycksele, 2005-03-17 <http://www.Lohmander.com/skogsbruk/skogsbruk.htm>

Texten är skriven så att var och en som har gått gymnasiet ska kunna förstå innehållet helt och hållet och själv kunna ändra på olika siffror och se hur lönsamma olika alternativ blir. De exempel som analyseras i texten bygger på typiska förutsättningar från Lycksele. Texten presenterades också vid en konferens i Lycksele. Denna text kan laddas ner via länken.

53

$$N = p_0 h_0 - c + \frac{(p_1 g t - c)}{\left((1+i)^t - 1 \right)}$$

Kontinuerligt skogsbruk

54

$$S = p_0 v_0 - c + \frac{-F + \left(\frac{1}{1+i} \right)^{t_1} (p_0 g t_1 - c)}{1 - \left(\frac{1}{1+i} \right)^{t_1}}$$

Slutavverkningsskogsbruk

55

Tabell 1.
Antaganden

i	g	v_0	p_0	p_1	F	t_1	h_0	f
3%	3	130	200	200	7000	80	50	8
	m3sk/(ha*år)	m3sk/ha	SEK/m3sk	SEK/m3sk	SEK/ha	år	m3sk/ha	år

Siffrorna i Tabell 1, ger följande resultat:
 $N = 25\,618,75$ SEK/ha
 $S = 22\,700,86$ SEK/ha

56

Det kontinuerliga skogsbruket ger ett nuvärde som är nästan 3 000 SEK högre per hektar än skogsbruket med slutavverkningar. Ändå byggde analysen på några förenklade antaganden som gynnar trakthyggeskogsbruket i relation till det kontinuerliga skogsbruket, nämligen dessa:

- a. Allt virke i trakthyggeskogsbruket antogs komma från slutavverkningar, vilket ger lägre drivningskostnader och högre pris per m3sk.
- b. Skogsproduktionen i trakthyggeskogsbruket antogs i medeltal vara lika hög som i det kontinuerliga skogsbruket, vilket kan innebära en överskattning.
- c. Rörligt netto per m3sk antogs vara lika högt vid trakthyggeskogsbrukets inledande slutavverkning för alla delar av uttaget trots att skogen är skiktad och det är lönsammare att avstå från att ta ut ett stort antal små träd.
- d. Inom det kontinuerliga skogsbruket blir antalet grova kvistar på stammens nedre del efterhand lägre än inom trakthyggeskogsbruket. Det beror på att de mindre träden hela tiden beskuggas av större träd. Timmerkvalitet och därmed nettopris gynnas av detta. Den förenklade analysen har inte beaktat detta.

57

Kontinuerligt skogsbruk kan mycket väl kan vara det lönsammaste alternativet under typiska förutsättningar i Västerbotten.

Detta är ett alternativ som vi inte bör avstå ifrån.

Det innebär givetvis inte att kontinuerligt skogsbruk alltid, under alla omständigheter, på alla platser, måste vara det lönsammaste alternativet.

Detaljerna måste givetvis utredas grundligt. Skogsvårdslagen måste m.h.t. ekonomi och miljö ändras i grunden så att kontinuerligt skogsbruk accepteras.

58

Beträffande lönsamheten av att byta trädslag och samtidigt gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk

av Peter Lohmander 110913

- <http://www.lohmander.com/Kont11/Kontinuitet110913.pdf>
- <http://www.lohmander.com/Kont11/Kontinuitet110913.doc>

59

- I en överslagskalkyl, nedan, som utgår från grundexemplen i Lohmander (2005), visas att **det krävs att medeltillväxten per år ökar med mer än 58% för att det ska vara lönsamt att gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk.**
- Ändå är detta en kalkyl som bygger på antaganden som i hög grad är "för snälla" när det gäller kalhyggeskogsbrukets ekonomi. Mer om detta kan man läsa i den aktuella texten.
- (Läsaren kan enkelt själv byta ut tillväxtsiffran för framtida kalhyggeskogsbruk och själv se vilken nivå på den som krävs för att man ska få samma nuvärde som om man använder kontinuerligt skogsbruk. Det krävs en betydande tillväxtökning för att det ska vara lönsamt att gå från kontinuitetsskogsbruk till kalhyggeskogsbruk med de siffrorna som vi finner i den texten.)

60

model:

$$N = 200 \cdot 50 - 500 + (200 \cdot 3 \cdot 8 - 500) / ((1 + 0.03)^8 - 1);$$

$$S = 200 \cdot 130 - 500 + (-7000 + (1 / (1 + 0.03))^80 \cdot (200 \cdot 3 \cdot 80 - 500)) / (1 - (1 / (1 + 0.03))^80);$$

$$N = 200 \cdot 130 - 500 + (-7000 + (1 / (1 + 0.03))^80 \cdot (200 \cdot g \cdot 80 - 500)) / (1 - (1 / (1 + 0.03))^80);$$

$$\text{RELTV} = g/3;$$

end

61

Feasible solution found.

Variable	Value
----------	-------

N	25618.75
---	----------

S	22700.86
---	----------

G	4.758193
---	----------

RELTV	1.586064
--------------	-----------------

OBS!

62

Pukkala, T., Lähde, E., Laiho, O., Optimizing the structure and management of uneven-sized stand in Finland, Forestry, Vol. 83, No. 2, 2010

Citat:

“**Uneven-sized management was found to be more profitable than even-aged management**; even-aged management was more profitable only in spruce stands on fertile sites in southern Finland with low discounting rate (1 per cent). Increasing discounting rate and decreasing site productivity improved the relative performance of uneven-sized management.”

63

Tahvonen, O., Pukkala, T., Laiho, O., Lähde, E., Niinimäki, S., Optimal management of uneven-aged Norway spruce stands, Forest Ecology and Management, 260(2010), 106-115

Citat:

“After including regeneration and harvesting costs, the interest rate, and the price differential between saw timber and pulpwood, **uneven-aged management becomes superior to even aged management.**”

64

Haight, R.G., Evaluating the efficiency of even-aged and uneven aged stand management, Forest Science, Vol. 33, No. 1, 1987, pp. 116-134

Citat:

“The case study emphasizes that, in general, constrained management regimes that involve clearcutting and planting are suboptimal relative to the optimal solution to the more general investment model, which may involve selection harvesting and uneven-aged management. FOR. SCI. 33(1):116-134.”

65

Några av Peter Lohmanders senaste internationella texter om optimalt kontinuerligt skogsbruk:

Lohmander, P., Mohammadi, S., Optimal Continuous Cover Forest Management in an Uneven-Aged Forest in the North of Iran, **Journal of Applied Sciences** 8(11), 2008 <http://ansijournals.com/jas/2008/1995-2007.pdf>
<http://www.Lohmander.com/LoMoOCC.pdf>

Lohmander, P., Adaptive Optimization of Forest Management in a Stochastic World, in Weintraub A. et al (Editors), Handbook of Operations Research in Natural Resources, **Springer, Springer Science, International Series in Operations Research and Management Science**, New York, USA, pp 525-544, 2007
http://www.amazon.ca/gp/reader/0387718141/ref=sib_dp_pt/701-0734992-1741115#reader-link

66

Viktigt att även anpassa kontinuerligt skogsbruk till prisvariationer!

Lohmander, P., Continuous extraction under risk, IIASA, International Institute for Applied Systems Analysis, Systems and Decisions Sciences, WP-86-16, March 1986
<http://www.iiasa.ac.at/Admin/PUB/Documents/WP-86-016.pdf>
<http://www.lohmander.com/WP-86-016.pdf>

- Lohmander, P., Continuous extraction under risk, SYSTEMS ANALYSIS - MODELLING - SIMULATION, Vol. 5, No. 2, 131-151, 1988
- Lohmander, P., Continuous harvesting with a nonlinear stock dependent growth function and stochastic prices: Optimization of the adaptive stock control function via a stochastic quasi-gradient method, in: Hagner, M. (editor), Silvicultural Alternatives, Proceedings from an internordic workshop, June 22-25, 1992, Swedish University of Agricultural Sciences, Dept. of Silviculture, No. 35, 198-214, 1992

67

Mycket mer av liknande karaktär finns att läsa om kontinuerligt skogsbruk. Välkommen att även studera mina referenser:

<http://www.lohmander.com/Information/Ref.htm>

och

<http://www.lohmander.com/Kurser/Kurser.htm>

68

Kontinuerligt Skogsbruk i Media i Sverige

- Segerstedt, R., (Interview with Peter Lohmander), Därför har professorn hamnat i kylan, Skogsland Nr 6, 3 February, 2012
<http://www.Lohmander.com/PLSkogsland120203.pdf>

Segerstedt, R., (Interview with Peter Lohmander and Erik Sollander), Kurvan som stoppar kalhyggesfritt, Skogsland Nr 9, 24 February, 2012 (samt ytterligare kommentarer (sid 6-8) av Peter Lohmander 120224)
<http://www.Lohmander.com/PLSkogsland120224.pdf>

Ericsson, H.(s), Bofride, E.(c), Linder, M.(m), (Tre politiska chefredaktörer (s), (c) och (m) skriver gemensam ledare i form av citat av Peter Lohmander), Kalhyggesbruk gynnar varken skogsägaren eller miljön, Gotlands Tidningar (Gotlands Folkblad, Gotlänningen, Gotlands Allehanda) March 1, 2012
<http://www.lohmander.com/PLGT120301.pdf>
<http://www.lohmander.com/PLGT120301.doc>

69

70

Ekonomiprofessorns kalkyler talar för en ny

Dagens kalhyggesbruk gynnar massaindustrin på bekostnad av staten, sågverken, miljön och enskilda skogsägare. Lagreglerna bör röjas upp för ekonomisk och miljöns skull, hävdar Peter Lohmander.

UTFRYST. Ekonomiprofessor Peter Lohmander känner sig utfryst av delar av det skogliga etablissemanget, men det var en risk han kalkylerade med när han insåg att skogsägarna bör satsa på lönsamt gallringskogsbruk och spola den dyra kalhyggesmodellerna. FOTO: ROLF SEGERSTEDT

Han är professor i skoglig företagsekonomi på SLU i Umeå. I grunden är han jägmästare och skolningen i kritisk granskning har han bland annat fått av nationalekonomer. Resultatet har blivit slutsatser som inte gör honom populär i alla delar av det svenska skogstablissemet.

Basen är Umeå där han forskar och undervisar, plattformen är främst internationella konferenser där hans synpunkter får gehör. I Sverige bjuds han inte in för att tala på skogsskötelsexkurser.

– Skogstyrelsen och "produktionsmafian" uppskattar inte mina slutsatser och krav på att vi ska gå från dagens volymkogsbruk till ett ekonomiskt skogsbruk. Dagens situation är bekväm för Skogstyrelsen som kan arbeta med lagreglerna som inte har vetenskapligt stöd

med ekonomisk värdering som grund. Och massaindustrin får sin vedråvara till ett mycket lågt pris. Det drabbar övriga aktörer med politikernas goda minne, säger Peter Lohmander.

Kartellsamarbete

Att den svenska massaindustrin samarbetar på ett kartellliknande sätt tycker han är absolut solklart. I Finland fälldes

massaindustrin nyligen för detta men här tiger alla, säger han, och ritat en kurva på tavlan för att visa problemet (se bild och text här intill).

Peter Lohmander undervisar jägmästarstudenterna i virkesmarknadens funktion men hans huvudgen är att optimera verksamheter för största möjliga ekonomiska nytta.

Forskning i det ämnet har lett fram till slutsatsen att dagens kalhyggesmetod – trakhyggesbruket – många gånger inte är det ekonomiskt bästa alternativet

– Jag har gjort kalkyler som visar att kalhyggesfritt, så kallat kontinuerligt skogsbruk, ofta är det lönsammaste alternativet. Jag är övertygad om att det gäller i stora delar av landet och att ett skötselstätt vi inte bör avstå ifrån, även om metoden självklart inte ska användas överallt.

Ger ny växtkraft

Kritikerna menar att han har fel och att tillväxten blir mycket lägre om man inte bedriver kalhyggeskogsbruk.

– Det där är ett mantra, det är inte bevisat att tillväxten sjunker på ett allvarligt sätt. Tvärtom, med ett kon-

miljövänligare skötselmodell

tinuerligt skogsbruk har man hela tiden växande träd på marken som man med utglesning ger ny växtkraft. Genom mindre uttag av de största träden ökar andelen timmer kraftigt och höjer nuvärdet av avkastningen, säger Peter Lohmander.

Han visar två forskarstudier, en från USA och en från Finland, som kommit till samma resultat, avverkning i olikåldriga bestånd ger det mest lönsamma skogsbruket.

– Jag menar inte att vi ska lämna allt åt naturen, men den är duktig. Inför vi ett ekonomiskt skogsbruk så blir det naturligt med olika metoder, kanske intensivare metoder med täta planteringsförband nära industrier. I dag kräver lagföreskrifterna i princip lika täta förband över hela landet. Mycket dumt! Låt skogsägarna och marknaden bestämma mer.

Vad passar dig bäst?

Peter Lohmander har en kalkylmetod som visar att under vissa förutsättningar krävs det att medeltillväxten per år ökar med mer än 58 procent för att det ska vara lönsamt att välja kalhyggesmetoden före kontinuerligt skogsbruk.

– Och den tillväxtökningen med kalhyggen tror jag inte att någon skogsutbildad lovar ut. Jag uppmanar därför alla skogsägare att i eget intresse räkna på sitt skogsbruk och jämföra vad som passar dem bäst.

"Inget vetenskapligt stöd"

Kontinuerligt skogsbruk enligt Lübeck-modellen berättade vi om här i Skogsland förra veckan, andra modeller är blädning, naturkultur, plockhuggning ...

– Kalla det vad man vill. Det finns flera modeller och jag förespråkar ingen speciell. För mig är det enkelt. Skogsägaren ska helt enkelt gå in med jämna mellanrum och gallra ut de största och mest skadade träden. Paragraf 10-kurvan i Skogsvårdslagen som begränsar gallringsuttagen bör genast tas bort för det finns inget grundligt redovisat vetenskapligt stöd för den.

Om nu kontinuerligt skogsbruk är så bra, varför satsar inte de stora skogsägande industribolagen som SCA och Holmen på det i stället för kalhyggen?

– För dem är det en annan sak. Det är lönsamt för dem att hålla nere priset på veden. För hela vinsten av den egna och

förlorar på bristerna i dagens virkesmarknad, en brist som självklart även drabbar samhällsekonomin, förklarar professor Peter Lohmander.

andras förädlade råvara får de sedan ut i sin industri.

Avslutningsvis lyfter Peter Lohmander upp ett huvudargument för mer kontinuerligt skogsbruk – miljön.

– Med det sättet att sköta skogen minskar motsättningarna mellan produktion och naturvård. Först då kan vi närma oss lagens krav på jämställda mål. Med dagens ensidiga kalhyggesbruk är det ju en nästan hopplös målsättning.

Peter Lohmander har fått en ny plattform för att driva på för mer kontinuerligt skogsbruk och naturhänsyn. Nyligen blev han invald som suppleant i styrelsen för certifieringsorganisationen FSC Sverige, som representant för Jordens vänner.

Rolf Segerstedt 090-12 20 91
rolf.segerstedt@irmedia.lrf.se

Fotnot: Vill man läsa mer om Peter Lohmander och se hans resultat och kalkyler kan man gå in på: www.lohmander.com/Kont1/Kont1.htm

lönsammare”

Så bevisar han kartellen i massaindustrin

Beviset för att svensk massa-industri samarbetar i en kartell finns i skillnaden mellan massavedspriset till skogsägaren och priset för importveden, som man till exempel kan lulla världsmarknadspriset, hävdar Peter Lohmander.

Heller än att betala mer för svensk massaved och eventuellt slippa från andra svenska industris verksamhetsområde så löper man dyr importved. Pris skillnaden ligger konstant cirka 200 kronor ligger i Sverige. Det är vad de privata skogsägarna förfogar på bristerna i dagens verksamhet, en brist som självklart även drabbar samhällsökonomi, förklarar professor Peter Lohmander.

73

Fotnot: Vill man läsa mer om Peter Lohmander och se hans resultat och kalkyler kan man gå in på: www.lohmander.com/Kont11/Kont11.htm

Klickbara länkar:

www.Lohmander.com

www.Lohmander.com/Kont11/Kont11.htm

74

DEBATT Förvånande resonemang av FSC sid 31 KOTT & GOTT Het datorportfölj av trä sid 12

Land Skogsland

Nr 9 24 februari 2012 www.skogsland.com 15-upplaga: 218 700 ex

+14 000 LASARET

Kalhyggeskurva kräver översyn

Paragraf 10-kurvan i Skogsstyrelsens allmänna råd försvårar för kalhyggesfritt skogsbruk, anser kritiker. Skogsstyrelsen håller med om att en översyn kan behövas. Sid 2-3

Kurvan som stoppar

Skogsstrategi: Översyn av reglerna kan behövas

Ny kunskap och ökat intresse för kalhyggesfritt skogsbruk kan kräva en översyn av räden i Skogsstyrelsen. Det menar Erik Sollander på Skogsstyrelsen, "pappa" till den omdiskuterade paragraf 10-kurvan.

Erik Sollander

I Skogsland nr 6 krävde professor Peter Lohmander att lagen ska röjas upp för att underlätta kalhyggesfritt skogsbruk. Han, och flera andra, menar att kurvan i paragraf 10 försvårar utvecklingen mot ett mer ekonomiskt skogsbruk med kalhyggesfria metoder. "Kurvan saknar logisk grund och är en godtycklig konstruktion, trots att jag efterlyst det vetenskapliga underlaget har jag inte fått det", sade Peter Lohmander.

Skogsland har borrar vidare i frågan om kurvan och hamnade hos Erik Sollander, skogspolitisk strateg på Skogsstyrelsen i Jönköping.

– I arbetet inför den nu gällande skogsstyrelsen, från 1994, var ett tungt krav från regeringen att förenkla regelverket så långt det var möjligt. En sak vi lyckades förenkla var just kurvorna, både i paragraf 5 och 10, säger Erik Sollander, som ledde arbetet.

"Mycket nöjda"

Han berättar att i tidigare lag var regelverket mycket krångligare än i dag. I sökandet efter en förenkling blev tankarna bakom Tor Jonssons välkända slutbetsbegrepp från 1913 vägledande. Där fokuserades på beståndshöjd, inte bonitet. Forskaren Björn Elfving på SLU hjälpte till och visade att det finns ett stabilt samband mellan volym och tillväxt sett över beståndshöjd på all barrskog.

– Vi var mycket nöjda med vårt arbete. Tyvärr fick vi aldrig möjlighet att dokumentera det som man skulle ha gjort i dag. Om en myndighet inte redovisar hur man gjort och tänkt ökar naturligtvis risken för diverse teorier från omvärlden om hur arbetet gått till och vilka underlag det vilar på. Men i det här fallet finns ett ganska gott underlag.

Erik Sollander säger också att kurvan har "värdebaserade inslag". Det gäller främst nivån som är ett resultat av en politisk avvägning om hur stort samhällets krav på den enskilde ska vara och då har man sällan bara vetenskapliga motiv. Liksom i andra lagsammanhang finns här en viss grad av "godtycke".

– I det här fallet kräver samhället, genom kurvan i paragraf 10, att tillväxten inte får bli mindre än cirka 55 procent av den vid full slutenhet. Det var samma nivå som i tidigare lag och ansågs rimligt.

Erik Sollander betonar att kurvan

kalhyggesfritt

inte finns i lagtexten eller i föreskrifterna, utan i de allmänna råd som myndigheten skriver för att underlätta en enhetlig tillämpning av lagen.

– En svaghet i konstruktionen är att den bygger på enskilt bestånd. I rikstaxens material har vi dåligt underlag för flerskiktade skogar. Om de betar sig väsentligt annorlunda så finns risken att kurvorna fungerar sämre för flerskiktade skötselmetoder utan hyggen.

Forskningen har gått framåt
En del kritiker har på sistone menat att paragraf 10-kurvan ligger för högt för hyggesfritt skogsbruk. Men det är långt ifrån säkert, menar Erik Sollander. I hyggesfritt skogsbruk avverkas ofta grova träd, vilket även minskar beståndets medelhöjd, som i sin tur minskar lagkraven.

– Under de 20 år som gått sedan vi tog fram kurvorna har forskningen emellertid gått framåt. Tillsammans med det ökade intresset för hyggesfritt skogsbruk i flerskiktade bestånd motiverar det en översyn av kurvorna. En sådan har diskuterats inom myndighe-

under lagkraven i kurvan. Skogsägaren har dock möjlighet att söka dispens för volymer från paragraf 10-kurvan ned till paragraf 5-kurvan.

Virkesförrådsdiagram

Ur bilaga till Skogsvårdsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till § 5 och § 10 § skogsvårdslagen.

Lagsta virkesförråd efter en avverkning i barrskog som syftar till att främja skogens utveckling.

Virkesförråd i barrskog, björkskog och blandskog av barrträd och björk som anger den nivå där skyldighet att anlägga en ny skog normalt inträder.

Volym, m³ sk per hektar

Grundtyvevägd medelhöjd, meter

GRAFIK: EVA RENDE-ZWIRNER

Han håller inte med kritiker som anser att Skogsvårdslagen och Skogsvårdens styrelsen är fientliga mot hyggesfritt skogsbruk.

– Tidigare var det förbjudet, men sedan 1994 är hyggesfritt skogsbruk tillåtet. Regeringen vill ha en större variation i brukandet av skogen, inklusive hyggesfria metoder. Än så länge måste dock skogsägarna och vi som myndighet hålla oss till minimikraven på volym i paragraf 10-kurvan. Däremot finns det möjligheter till dispens från nivåerna, säger Erik Sollander.

Rolf Segerstedt 09012 20 91
rolf.segerstedt@lrmedia.lrf.se

SLUTSATSER:

Det är ofta mer lönsamt, även ur ett rent skogs produktions- perspektiv, att använda kontinuerligt skogsbruk än kalhyggeskogsbruk.

Dessutom finns det andra positiva ”miljöeffekter” av kontinuerligt skogsbruk.

Skogsvårdslagen måste m.h.t. ekonomi och miljö ändras i grunden så att rationellt kontinuerligt skogsbruk accepteras.

§ 10 - kurvan måste tagas bort omedelbart.

Peter Lohmander

79

LEDARE

Håkan Ericsson (s)
politisk chefredaktör
Gotlands Folkblad
0498-20 24 15
epost

Eva Bofride (c)
politisk chefredaktör
Gotlänningen
0498-20 24 08
epost

Mats Linder (m)
politisk chefredaktör
Gotlands Allehanda
0498-20 25 53
epost

Som sagt

Av Gotlands Tidningar. Publicerad 2012-03-01
Kalhyggesbruk gynnar varken skogsägaren eller miljön.

Peter Lohmander, ekonomiprofessor vars kalkyler talar för en ny miljövänligare skötselmodell i skogsbruket.

Källa: Skogsland

Mjuk, orange och hemlös

78

Kontinuerligt Skogsbruk

- Optimala lösningar och jämförelser med slutavverkningskogsbruk

Peter Lohmander
Professor i skoglig företags ekonomi med inriktning mot ekonomisk optimering
SLU, Fakulteten för Skogsvetenskap,
901 83 Umeå
<http://www.Lohmander.com>
Peter@Lohmander.com

Fastighetsvärdering - Skog
Temadag, Lantmäteriet,
Quality Airport Hotel Arlandastad, Stockholm,
Sweden
10 Maj 2012, 13.30-14.00